

PRZESIĄC (14) *vb pf*

e jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie).

inf przesiąć (2). ◇ *fut 1 sg* przesięę (1). ◇ *2 sg* przesięesz (1). ◇ *3 sg* przesięe (3). ◇ *praet 3 sg m* przesiął (4). *f* przesięła (1). ◇ [*plusq 3 sg m* był przesiął.] ◇ *con 3 sg m* by przesiął (2). ◇ [*2 pl m pers* byście przesięgli.]

Sł stp notuje, Cn brak, Linde także XVII w.

1. *Przewyższyć, prześcignąć; vincere* *Mącz* (12) :

a. *Okazać się lepszym lub gorszym pod jakimś względem [kogo, co]* (8) :

[*przesiąć w co [= czym]*: W przyjaźń wielkich monarchów, w świetność, w skarby, w sługi, Trudno by go i z możnych panów przesiął drugi. *RybWiersze* 93.]

przesiąć [kim], czym (8): tam [*w Atenach*] nauką á mądrością wżitki łwe towarzysze przesiął [*Platon*]. *BielŻyw* 79; *BielKron* 42v, 244v; Ut vitae tuae superstes suppetat, Aby cie żiwotem przesiął. *Mącz* 296b; równością POLak wżyfkie iné Królestwá przesiął *OrzQuin* Q3; á pošileczne vffy niechay trapią nieprzyaciela po łtronách [...] / zwłafzczá ieflicie nieprzyaciel przesiął pocżty *BielSpr* 15v, 20; Y iáko oná czwarta bestia v Dánielá / inŹe okrućieńftwem przesięłá: tákżec y tá [*tj. sekta nowochrzczenców*] włáśnie [...] Pogáńftwo znowu wnoŹi. *PowodPr* 34; [*ZebrzydOdpow* Ffv; Widział Jan Tarnowski, że go Wołoszyn był przesiął ludem i mocą *OrzŻyw* 237; *AktaSynod* III 597; *MalaspJan* D4 (*Linde*)].

[*W porównaniu*: A wżrzałem że ták dáleko przesyęłá łfhaleńftwo mądrość / iáko bárzo dzielifye od cyemności łwiátłóć. *HierWielEccle* 4.]

b. *Uczynić coś lepiej, okazać się lepszym niż można było przypuszczać [co]* (4) : Vincere alicuius opinionem, Przełiąć / Zwyciężyć czyie mniemánie / Albo nádżieyę. *Mącz* 265c; Omnium expectationem vincam, Przełięę [!] wżzech nádżieyę o łobie. *Mącz* [497]b, 265d.

przesiąć czym (1): Bo ty obietnicę łwoię Skutkiem zówżdy przesiężész [!] *KochPs* 201.

2. *Sięgnąć wyciągając ręce tak, aby wystawały poza obręb czegoś [co]* (1) :

Zwrot: »rękomá przesiąć« (1): Winna máćicá też w tym kráiu [*w Egipcie*] thák wielká iż iey chłop rękomá nie przelięe w łszer *BielKron* 270.

3. *Przedostać się* (1) :

przesiąć [przez kogo = czyją ziemię], przez co (1): A żimny wąż przez paćierze ná chrzypćie przesięe / Co łie tám z łzpiku zálęe. *KlonŻal* C3v; [Nie dość że tu był znowu mu łię zdáło / [...] Dáley łię pomknąć á w kráie odległe / Przełiądz przez Niemce w wielu rzeczách biegłe. *RybWierszeŻalob* A3v].

[*przesiąć dokąd*: áby do ludzi łwiętych ktorzy ták dáleko [*tj. w pobliże Boga*] nie mogá przeliądz [*modlitwy*] były przenółzone. *GrzegŻarnPos* 1582 715 (*Linde*); *RybWierszeŻalob* A3v.]

Synonimy: 1. *prześć, przewysszyć*; 3. *prześć*.

Formacje współrdzenne cf SIĘGĄĆ.